01/02/2019

Ο Άγιος Τρύφων και το “κουρμπάνι”

/ Επικαιρότητα

Στη Γουμένισσα, έναν τόπο που είχε πάντα σαν κύρια απασχόληση των κατοίκων της στην αμπελουργία, δίδονταν ξέχωρη τιμή στον Άγιο Τρύφωνα. Αυτό μαρτυρεί και η διατηρημένη σε καλή κατάσταση τοιχογραφία, που βρίσκεται στο Ιερό Προσκύνημα της Παναγίας της Γουμένισσας. Εικονίζεται ο Άγιος ολόσωμος και κρατά στο χέρι του κλαδευτήρι. Σε παρόμοια παράσταση τον συναντούμε και σε άλλα εικονίσματα των νεωτέρων χρόνων.

Όπως γράφει το goumenissa.eu την ημέρα κατά την οποία τιμάται η μνήμη του ψάλονταν στην εκκλησία, όπως και σήμερα, αγιασμός. Με το αγιασμένο νερό ράντιζαν και ραντίζουν οι γεωργοί τα κτήματα τους επικαλούμενοι τη βοήθεια για τη συνδρομή του Αγίου, για να δώσουν πολύ καρπό και να μείνουν για πάντα γερά.

Ο υφιστάμενος αυτός εορτασμός ανέκτησε μεγαλοπρέπεια και πήρε μορφή πάνδημου πανηγυριού στη Γουμένισσα με την εγκατάσταση σ’ αυτήν Ανατολικορωμυλιωτών τη δεκαετία του 1920. Οι νέοι κάτοικοι προερχόμενοι από τα Άνω Βοδενά της αλησμόνητης Ανατολικής Ρωμυλίας ήταν όλοι γεωργοί και κατά κύριο λόγο αμπελουργοί. Άνθρωποι που αγαπούν και λατρεύουν τη μάνα γη. Για να τιμήσουν τον Άγιο προστάτη τους κατ’ αρχάς δίπλα στο κεντρικό δημόσιο

δρόμο Γουμένισσας-Θεσσαλονίκης και λίγο έξω από την κωμόπολη έστησαν μικρό προσκυνητάρι γύρω στις αρχές της δεκαετίας του ’60. Ως τότε οι τελετές της ακολουθίας του αγιασμού τελούνται στον κεντρικό ναό της κωμόπολης, στον Άγιο Γεώργιο. Πολύ γρήγορα όμως φάνηκε πως το προσκυνητάρι ήταν αδύνατο να εξυπηρετήσει τους πιστούς, όσο και την όλη διοργάνωση εκδηλώσεων προς τιμήν την Αγίου. Έτσι αποφάσισαν να ανεγερθεί στην άκρη και στο ψηλότερο σημείο του συνοικισμού των Ανατολικορωμυλιωτών παρεκκλήσι αρκετά ευρύχωρο και με μεγάλο χώρο. Το παρεκκλήσι τιμάται στο όνομα του Αγίου Τρύφωνα. Σ’ αυτό κάθε χρόνο την 1η Φεβρουαρίου, εκτός από την τελετή της Θείας Λειτουργίας και του αγιασμού αναβιώνουν και παλιά έθιμα με κύριο και πρωταρχικό το λεγόμενο «κουρμπάνι»

Με προσφορές των κατοίκων της Γουμένισσας αγοράζεται ένα μοσχάρι. Αυτό την ημέρα της γιορτής θυσιάζεται και το κρέας του βράζεται σε μεγάλα καζάνια σε παρακείμενους προς το εκκλησάκι βοηθητικούς χώρους, που έχουν οικοδομηθεί για το σκοπό αυτό.

Στην συνέχεια το παρασκεύασμα διαμοιράζεται σ’ όλους τους προσκυνητές. Πολλοί με σκεύη παίρνουν το «κουρμπάνι» και το πηγαίνουν στο σπίτι, γιατί το θεωρούν ευλογία όπως και τον αγιασμό, για το ράντισμα του σπιτιού και των αμπελιών. Μεγάλες ποσότητες του κρέατος καταναλώνουν οι γλεντοκόποι, όπως και καλό κόκκινο κρασί γουμενισσιώτικο κρασί. Η μοσχοκεφαλή δημοπρατείται με σκοπό την ενίσχυση της προσπάθειας της οργανωτικής επιτροπής των εκδηλώσεων προς τιμήν του Αγίου Τρύφωνα.

Όλη την ημέρα, την 1η Φεβρουαρίου, πλήθος κόσμου από τη Γουμένισσα και τη γύρω περιοχή προσέρχονται στο πανηγύρι του Αγίου για προσκυνήσουν το στολισμένο με κλιματόβεργες εικόνισμα του Αγίου και σταφύλια από τον προηγούμενο χρόνο και όλοι παίρνουν μέρος στο γλέντι και στο φαγοπότι με τη συνοδεία των τοπικών λαϊκών μουσικών οργάνων. Στις εκδηλώσεις συμμετέχουν πολλά χορευτικά συγκροτήματα τοπικά και ξένα με πρώτο βέβαια του Λαογραφικού Πολιτιστικού Συλλόγου των Ανατολικορωμυλιωτών, που φέρει την επωνυμία «Άγιος Τρύφων» και έχει αναλάβει τη διοργάνωση κατ’ έτος της γιορτής αυτής.